

תכנית-כיסוי למבצע מתפתחת, מתוכננת, מות-
אמת ומבוצעת לפי "דגם" מסוים. תהליכי דגם
זה גובשו תוך מלחמת-העולם-השניה והם משק-
פים את השילוב של הגורמים השונים, אשר רק
בצירופם עשויים הם לתת את התוצאה המבוקשת:
הפתעה במבצע — באשר למועד, לעצמה, לבחי-
רת הגיזרה, לצורת הלחימה — והשגת איגוד
כזה של הכוחות-האויבים שיהיה נוח בשביל
המבצע.

ההיקף של מבצע-הפלישה לצרפת היה גדול
במיוחד. אך אותם העקרונות, אותו הנוהל, שימשו
גם לתכנית-כיסוי של מבצעים קטנים יותר שב-
אפריקה ובאיטליה. כל זמן שחורג מבצע ממס-
גרת מקומית גרידא, ויש בו כדי לענין מטות
גבוהים של אויב — חייבת גם ההטעיה לשכנע
את הדרג-הגבוה של האויב. עליה להתחשב באותה
התמונה הכוללת שידועה לאויב ושתיראה לו.
ואין היא יכולה להסתפק בביום מקומי וסתמי-
למדי, שאינו מתואם עם יתר ענפי הפעילות.

תכנית-הכיסוי מתוכננת כאמור ביחד עם תכ-
נית המבצע עצמו ובאותה המפקדה, וזו מסתייעת
בקצין-הסואה מיוחד, המגיש תכניות הסתרה
והטעיה. גיבושה הסופי של תכנית-הכיסוי, הק-
צאת הכוחות והתיאום הסופי — נעשים כולם
בשילוב, ובמקביל, עם גיבושה של תכנית המבצע
ובדרג-מטה לא יותר נמוך ממנה.

ויש לזכור: הביצוע של בלוף — איננו בלוף!

כל זה נעשה לפי החלטת הפיקוד הגבוה. אך מי
תכנן את כל הפעולות, מי תיאם אותן? ברור,
שאף אחד מן הגורמים המבצעים שהוזכרו לעיל
לא יכול היה לעשות זאת. תכנונה של תכנית-
כיסוי טובה אפשרי אך ורק תוך הכרה מפורטת-
למדי של תכנית המבצע האמתית. שהרי יש
לבדוק אותה לפרטיה (ולא רק את הכוונה הכללית)
כדי למצוא מה הן הפעולות שתגלנה לפני-זמן
את היעדים האמתיים, באיזו מידה ניתן להסתיר
פעולות אלו, האם יש צורך ל"החפיש" אותן או
שיש אולי לשנותן במשהו? בלעדי בדיקה זו
אין תכנית-הטעיה ואין תכנית-כיסוי. ואמנם
תוכנה תכנית-הכיסוי לפלישה באותו דרג, וב-
אותו צות, שתכננו את הפלישה בכללה. בצות-
המתכנן נכלל למטרה זו קצין-הסואה, שעסק
קודם בנושא זה בזירת אפריקה. התיאום של
תכנית-הכיסוי נעשה ע"י המפקדה העליונה של
כוחות-הפלישה. רק סמכות זו מסוגלת היתה לשלב
את צרכי תכנית-הכיסוי בהכנות השונות. וכך לא
הוצאה כלל פקודה-כוללת מיוחדת לביצוע תכ-
נית-הכיסוי; לא כפקודה או כנספח המוצא ע"י
דרג נמוך יותר ולא כנספח מיוחד של פקודת-
המבצע הכללית לפלישה. הפקודות ה"מכסות"
את תכנית-הכיסוי משולבות היו ביתר הפקודות-
החלקיות של פקודת-המבצע — כשם שהיה הכרח
לשלב בהפצצות המכניות, בצד הפעולה באיזור
נורמנדיה, גם הפצצות של איזור קלא.

הד"ם

מדוע עלולים מפקדים להעדיף ראשי-נפץ גרעיניים?

עצמה כבכלי-זיון בעל-י-קנים, לצורך סיוע לגיי-
סות-קרקע. אך הטילים, כפי שהם קיימים כיום,
אינם כה מדויקים כארטילריה, ותפעולם יקר
יותר. בעוד שמפקד לא יהסס להפעיל טיל, העולה
כשהוא-לעצמו מאה אלף דולר, כלפי מטרה
ה"רגישה" לפגיעה אטומית — עשוי-ועשוי הוא
להסס לגבי שימוש באותו זין עצמו, כשהלז ישא
ראשי-נפץ "מקובל", במצבים בהם יכול היה לבצע
אותה מלאכה עצמה באמצעות כלי-תותח, שהירי
שלהם אינו עולה ביוקר כה רב.

מה הן נטיות-ההחמשה ה"טבעיות" בצבא
חדיש העומד בתהליך התחמשות "גרעי-
נית" מתקדמת-והולכת? על כך ניתן לעמוד
מן הקטע המובא-להלן מתוך סקירה מוס-
מכת "צבא חדיש — מהו?" שבירחון-
האינפורמציה הרשמי של צבא ארה"ב (90-
סמבר 1957):

טילי קרקע-אל-קרקע, כפי שהם קיימים כיום,
מרחיבים את טוחה של הארטילריה; ועתידים
להשתמש בהם בשדה-הקרב כמעט באותה דרך

בסינון נשק-אטומי „זעיר“

החמורה אולי יותר, של מרגמת המימן — או אפילו של בזוקת-המימן, ואילו נשיאים וראשי-ממשלות — דומה, כי אינם רוצים בכך כי הצי-בור יציץ, מעל לכתפיהם, במה שמתרחש ומת-היה; והם, פשוט, מנצעים מהזכרת הנושא.

„נשק-הפרט הגרעיני“

הלכי המחשבה שאותם משקפים (פחות או יותר „מכלי שני“) סופרים והוגי-מלחמה בריטיים — אפשר לראותם בגילוי מקורי, ובלוט עוד-יותר, בכתיבתם של יודעי-ענין אמריקאים. אחד המוסמכים שבאלה הוא הנסן בולדוין, עורכו הצבאי של ה„טיימס“ הניו-יורקי, האומר באחד ממאמריו בבקשו דרכים אל מלחמה שתהיה „מבחינה“ בפגי-עותיה ולא משמידה-בטיטונות: —

„זקוקים אנו למספר רב הרבה-יותר של כלי-זין אטומיים שעצמתם אינה אלא חלק-מה של קילו-טון. וזאת ביחוד לאחר ששקענו במידת-מה באי-בהירות, בשל המונח, כלי-זין גרעיניים טק-טיים. הרי לפניכם הטיל, יוחנן הישר, אשר נושא בחובו עצמת-נפץ-והרס העולה יותר מכפליים על זו של הפצצות שהשמידו את הירושימה ונגסקי. כלי-זין, טקטי — ספק האם הנו בגדר כלי-זין קטן. אכן, לכשנגיע אל כלי-זין שמחצו כשל עשרה טון בלבד של חומר נפץ מרסק, ואשר חייל-רגלי יכול לשאתו — אור-אז יהיו באמת בידנו כלי-זין גרעיניים קטני-מידה, שניתן לפעול בהם פעולה לא-„סיטונית“ כי אם תוך הבחנת מטרות-מוגדרות.“

„סכיוזפרניה“ בסוגית זין-חדש ופירוקו

על המרחק, ואף הסתירה, המפתיעים שבין נוסח-הדיבור הרשמי של גדולי-העולם כשהמדובר בסוגיות זין ופירוק-זין בזמננו, לבין המציאות הטכנולוגית-הצב-אית מעידים עדות-בולטת שני הקטעים הקצרים שלהלן אשר נשאבו מתוך מאמר רב-ענין, בחתימת סופרו הצבאי של ה„טיי-מס“, מאמר שנתפרסם בימי הפגישות והדיונים של „ערב-פסגה“: —

כשביל רובנו, רק אחד הוא פירושה של „לוחמה גרעינית“: — אומות מטילות פצצות-מימן אדי-רות זו על זו. אולם עד-מהרה יהיה ביכולתן של מדינות לזרוק פגזים-גרעיניים קטנים למדי, ולה-טיל פצצות-גרעין שעצמת-הנפץ שלהן פחותה במידה ניכרת מזו של „הורסי גושייבתים“ של מלחמת-העולם השניה. כוחותיו של המערב מת-אמנים עתה בכלי-זין כאלה, ובמהרה יהיו הם מצוידים בהם בשלמות. ואז תיעלם כל הבחנה בין לחימה „גרעינית“ ובין זו ה„מקובלת“.

יש מומחים בסוגיות-הגנה הסבורים כי הדבר יקטין את סכנת התוקפנות — ע”י כך שיגדל הסיכון שבתוקפנות. לעומתם, חושבים אחרים כי תגדל בהרבה הסכנה של אותו דבר אשר ראש ממשלת-בריטניה כינהו „מלחמה מתוך-טעות“.

*

ממשלת בריטניה — נוח לה בודאי שהשמאל — ה„ליבור“ והליברלים — מרכז את כל תשומת-לבו בפצצת-המימן; ושהוא מתעלם מן הבעיה,

„כמה קשות הברירות שלפני צבא חדיש — על זאת מרמזו לנו פיתוחו, המתנהל כעת, של כלי-זין-לפרט מוחזק-בידו „כלת-כליתי“, יורה אש-רגלים „מקובלת“ ואש „גרעינית“ כאחד. אם צבא-ארה”ב לא יחדש בינתיים את חימושו, וימתין לעיצוב הנשק ה„נ”ל — עלול הוא לעמוד בפני נשק-יד עדיף-בהרבה ברשות יריביו; אך לכשיופיע — יהפוך הוא למיושן את הרובה M-14 החדש והמצוי, המיוצר עתה, ויתכן את המקלע האחד M-60 שעומדים להנהיגו בשירות.“

מתוך הסקירה הרשמית „צבא חדיש — מהו?“ בירחון האינפור-מציה של צבא-ארה”ב, ספטמבר 1959.